

УДК 616.314-002.4+616.311]:616.921.5]-053.2

Каськова Л.Ф., Павленкова О.С.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОКАЗНИКІВ КАРІЕСУ І СТАНУ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА ДІТЕЙ, ЯКІ ХВОРІЮТЬ НА ГОСТРІ РЕСПІРАТОРНО-ВІРУСНІ ІНФЕКЦІЇ

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Стоматологічний статус залежить від низки факторів, одним із яких є стан соматичного здоров'я. Метою роботи було вивчення показників поширеності й інтенсивності карієсу зубів, стану гігієни ротової порожнини в дітей, які часто хворіють на гострі респіраторно-вірусні інфекції. Було обстежено 80 дітей (20 дітей – практично здорових (хворіють на ГРВІ 1-2 рази за рік) і 60 дітей, які часто хворіють на гострі респіраторно-вірусні інфекції (3-4 рази за рік) віком від 6 до 7 років, які проживають у м.Полтаві. Вивчення досліджуваних показників у дітей 6-7 років показало, що діти, які часто хворіють на гострі респіраторно-вірусні інфекції, мають вищі показники поширеності й інтенсивності карієсу, ніж практично здорові діти. Показники гігієнічного індексу вказують на крайній стан гігієни ротової порожнини в практично здорових дітей. Отримані результати спонукають до подальшого вивчення особливостей перебігу карієсу зубів у дітей, які часто хворіють на ГРВІ, та розроблення лікувально-профілактичного комплексу для них, спрямованого на підвищення резистентності твердих тканин зубів.

Ключові слова: поширеність карієсу зубів, інтенсивність карієсу, гостра респіраторно-вірусна інфекція, індекс гігієни.

Науково-дослідна робота кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава: «Удосконалити методи профілактики та лікування основних стоматологічних захворювань у дітей із факторами ризику» (номер держреєстрації теми № 0111U006760).

Вступ

Грунтуючись на відомих теоріях, натепер досягнуті помітні успіхи у вивченні етіології та патогенезу карієсу зубів. Загально визнаним механізмом виникнення карієсу є прогресуюча демінералізація твердих тканин зубів під дією органічних кислот, утворення яких пов'язане з діяльністю мікроорганізмів [2,3,6]. У виникненні каріозного процесу беруть участь багато етіологічних чинників, серед яких - стан соматичного здоров'я [5,9,10].

Захворювання на гострі респіраторно-вірусні інфекції (ГРВІ), які є однією з актуальних проблем сучасної медицини, характеризується високою поширеністю цієї групи хвороб як серед дорослого, так і серед дитячого населення [1].

Тому вивчення стоматологічного статусу дітей, які часто хворіють на ГРВІ, - це актуальне питання для розроблення методів профілактичних заходів.

Мета роботи

Вивчення показників поширеності й інтенсивності карієсу зубів, стану гігієни ротової порожнини в дітей, які часто хворіють на ГРВІ.

Матеріали і методи дослідження

Нами було обстежено 80 дітей (20 дітей –

практично здорових (хворіють на ГРВІ 1-2 рази за рік) і 60 дітей, які часто хворіють на ГРВІ (3-4 рази за рік) віком від 6 до 7 років, які проживають у м. Полтаві.

Клінічне обстеження проводили за методикою ВООЗ (1989). При цьому вивчали показники поширеності (%) й інтенсивності карієсу за показником КПВ+кп зубів. Індокси гігієни вивчали за методиками Федорова-Володкіної та Гріна-Верміліона [4,8]. Кількісні показники статистично обробляли за Ст'юдентом-Фішером ($p \leq 0,01$) [7]. Дані щодо частоти захворюваності на ГРВІ отримали з медичних карток і шляхом опитування батьків за допомогою анкетування.

Результати дослідження та їх обговорення

Порівняння показника поширеності карієсу тимчасових і постійних зубів у групах спостереження виявило, що в дітей, які часто хворіють на ГРВІ, він вищий, ніж у дітей, які практично здорові (табл.1).

Інтенсивність карієсу за показником КПВ+кп зубів укажує на зниження резистентності твердих тканин зубів у часто хворіючих дітей, оскільки його значення в 1,5 рази вище, ніж у дітей, які рідко хворіють.

Таблиця 1
Поширеність та інтенсивність карієсу за показником КПВ+кп

Групи дітей	Кількість дітей	Поширеність		Інтенсивність (КПВ+кп зубів)
		абс.	%	
Практично здорові діти	20	12	60±11,2	1,95±0,34
Діти, які часто хворіють	60	45	75±9,97 $p_{1-2} (\geq 0,05)$	2,98±0,53 $p_{1-2} (\geq 0,05)$

Примітка: p_{1-2} – вірогідність відмінностей показника між групами дітей.

Стан гігієни порожнини рота в дітей до проведення профілактичних заходів (M±m)

Групи дітей	Кількість дітей	Гігієнічний індекс за Федоровим-Володкіною, бали	Гігієнічний індекс за Грінном-Верміліоном, бали
Практично здорові діти	20	1,89±0,06	1,26±0,11
Діти, які часто хворіють	60	2,29±0,18 p ₁₋₂ (≤0,05)	1,79±0,17 p ₁₋₂ (≤0,01)

Примітка: p₁₋₂ – вірогідність відмінностей показника між групами дітей.

Вивчення гігієнічного статусу обстежуваних дітей із використанням різних індексів показало досить низький рівень гігієни ротової порожнини в них, особливо в дітей, які часто хворіють на гострі респіраторно-вірусні інфекції (табл. 2).

Згідно з результатами нашого дослідження рівень гігієни ротової порожнини за Федоровим-Володкіною в практично здорових дітей відповідав задовільному. У дітей, які часто хворіють на ГРВІ, показник був незадовільним (2,29±0,18 бала). Порівняння показників досліджуваних груп виявило вірогідну їх різницю.

Відповідні результати ми отримали, використовуючи й індекс Гріна-Верміліона. Кращою гігієною була в практично здорових дітей і відповідала задовільній оцінці (1,26±0,11 бала). Діти, які часто хворіють на ГРВІ, мали вірогідно гірший показник (≤0,01), який відповідав оцінці «незадовільно» (1,79±0,17 бала).

Висновки

Вивчення досліджуваних показників у дітей 6-7 років показало, що діти, які часто хворіють на гострі респіраторно-вірусні інфекції, мають вищі показники поширеності й інтенсивності карієсу, ніж практично здорові діти. Показники гігієнічного індексу вказують на кращий стан гігієни ротової порожнини в практично здорових дітей. Отримані результати спонукають до подальшого вивчення особливостей перебігу карієсу зубів у дітей, які часто хворіють на ГРВІ, та розроблення лікувально-профілактичного комплексу для них, спрямованого на підвищення резистентності твердих тканин зубів.

Література

1. Гевкалюк Н.О. Показники функціональних реакцій епітеліоцитів порожнини рота при гострій респіраторно-вірусній інфекції у дітей / Н.О. Гевкалюк // Світ медицини та біології. – 2012. - № 4. – С. 7-10.
2. Динаміка показників карієсу тимчасових зубів у дітей при проведенні профілактичних заходів / [Л.Ф. Каськова, Г.О. Аюкітова, О.Е. Бережна, Л.І. Амосова] // Профілактична та дитяча стоматологія. - Львів, 2013. - №1. - С.18-20.
3. Каськова Л.Ф. Активність карієса временних зубів і його осложнений у дітей с факторами ризику / Л.Ф. Каськова, О.В. Шешукова // Український стоматологічний альманах. – 2001. – №6. – С. 81 – 82.
4. Каськова Л.Ф. Гігієнічний стан порожнини рота та швидкість слиновиділення в дітей із хронічним катаральним гінгівітом у період змінного прикусу / Л.Ф. Каськова, Є.М. Новіков, С.Ч. Новікова // Вісник проблем стоматології та медицини. – 2013. – Т. 2, №3. – С. 320-323.
5. Косенко К.Н. Иммуный статус и интенсивность кариеса у часто болеющих детей / К.Н. Косенко, С.В. Скульская, О.В. Мороз // Вісник стоматології. – 2001. – № 1. – С. 45–47.

6. Лукиных Л.М. Интенсивность и распространенность кариеса зубов и мотивация к регулярному уходу за полостью рта у детей / Л.М. Лукиных, С.Ю. Косого // Новое в стоматологии. – 2001. – № 5. – С. 73–76.
7. Реброва О.Ю. Статистический анализ медицинских данных. Применение пакета прикладных программ STATISTICA / О.Ю. Реброва. – М.: Медиасфера, 2002. – 312 с.
8. Смоляр Н.І. Гігієна ротової порожнини в дітей дошкільного віку м.Львова / Н.І. Смоляр, І.С. Дубецька // Український стоматологічний альманах. – 2006. – № 5. – С. 32–34.
9. Співпраця педіатра і дитячого стоматолога як основа ефективної профілактики раннього карієсу молочних зубів у дітей / [Н. І. Смоляр, Г.М. Солонько, І. С. Дубецька, Е. В. Безвужко] // Матеріали ІІІ(Х) з'їзду Асоціації стоматологів України. – Полтава, 2008. – С. 109–110.
10. Андрейчин М.А. Удосконалення лікування хворих на грип та інші ГРВІ / М.А. Андрейчин [та ін.] // Інфекційні хвороби. – Тернопіль: Тернопільський державний медичний університет. - 2013. - №2. - С.12-19.

References

1. Hevkaliuk N.O. Pokaznyky funktsionalnykh reaktsii epiteliotyshiv porozhynny rota pry hostrii respiratorno-virusni infektsii u ditei / N.O. Hevkaliuk // Svit medytsyny ta biolohii. – 2012. - № 4. – S. 7-10.
2. Dynamika pokaznykiv kariiesu tymchasovykh zubiv u ditei pry provedenni profilyaktychnykh zakhodiv / [L.F. Kaskova, H.O. Akzhytova, O.E. Berezhna, L.I. Amosova] // Profilyaktychna ta dytiacha stomatolohiia. - Lviv, 2013. - №1. - S.18-20.
3. Kaskova L.F. Aktyvnost karyesa vremennnyh zubov y eho oslozhneniy u detei s faktoramy ryzyka / L.F. Kaskova, O.V. Sheshukova // Ukrainskyi stomatolohichnyi almanakh. – 2001.– №6.– S. 81 – 82.
4. Kaskova L.F. Hihienichniy stan porozhynny rota ta shvydkist slynovydilennia v ditei iz khronichnym kataralnym hinhivitom u period zminnoho prykusu / L.F. Kaskova, Ye.M. Novikov, S.Ch. Novikova // Visnyk problem stomatolohii ta medytsyny. – 2013. – T. 2, №3. – S. 320-323.
5. Kaskova L.F. Stan hihieniy porozhynny rota ta tkany parodontu u ditei iz zuboshchelepnymy anomaliiamy v protsesi likuvannia znimnymy ortodontychnymy konstruktsiiamy / L.F. Kaskova, N.M. Taranenko // Visnyk stomatolohii. - 2004. - № 4. - S. 57-59.
6. Kaskova L.F. Stan hihieniy porozhynny rota u ditei z hrypy radiatsiinoho ryzyku / L.F. Kaskova // Ukrainskyi medychnyi almanakh. - 2000. - T. 3, № 5. - S. 88-90.
7. Kaskova L.F. Faktory ryzyku vynykennia kariiesu tymchasovykh zubiv / L.F. Kaskova, H.O. Akzhytova // Aktualni problemy suchasnoi medytsyny. – 2008. – Т.8, №4, ch.1. – С. 28–29.
8. Kosenko K. N. Immunnui status y yntensyvnost karyesa u chasto boleiushchykh detei / K. N. Kosenko, S. V. Skulskaiia, O. V. Moroz // Visnyk stomatolohii. – 2001. – № 1. – S. 45–47.
9. Lukinuh L. M. Intensyvnost y rasprostranennost karyesa zubov y motyvatsyia k rehuliarnomu ukhodu za polostiu rta u detei / L. M. Lukinuh, S. Yu. Kosiuha // Novoe v stomatolohyy. – 2001. – № 5. – S. 73–76.
10. Rebrova O.Iu. Statystycheskyi analiz medytsynskykh dannyh. Prymenenye paketa prykladnykh prohramm STATISTICA / O.Iu. Rebrova. – М.: Medyasfera, 2002. – 312 s.
11. Smoliar N. I. Hihiena rotovoi porozhynny v ditei doshkilnoho viku m.Lvova / N. I. Smoliar, I. S. Dubetska // Ukrainskyi stomatolohichnyi almanakh. – 2006. – № 5. – С. 32–34.
12. Spivpratsia peditra i dytiachoho stomatoloha yak osnova efektyvnoi profilyaktyky rannoho kariiesu molochnykh zubiv u ditei / [N. I. Smoliar, H.M. Solonko, I. S. Dubetska, E. V. Bezvushko] // Materialy III(X) zizdu Asotsiatsii stomatolohiv Ukrainy. – Poltava, 2008. – S. 109–110.
13. Udokonalennia likuvannia khvorykh na hryp ta inshi HRVI / M. A. Andreichyn [ta in.] // Infektsiini khvoroby. - Ternopil: Ternopilskyi derzhavnyi medychnyi universytet. - 2013. - №2. - S.12-19.

Реферат

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ПОКАЗАТЕЛЕЙ КАРИЕСА И СОСТОЯНИЯ ГИГИЕНЫ ПОЛОСТИ РТА ДЕТЕЙ, ЧАСТО БОЛЕЮЩИХ ОСТРЫМИ РЕСПИРАТОРНО-ВИРУСНЫМИ ИНФЕКЦИЯМИ

Каськова Л.Ф., Павленкова О.С.

Ключевые слова: кариес, острая респираторно-вирусная инфекция, распространенность, интенсивность, показатель, индекс гигиены.

Стоматологический статус зависит от ряда факторов, одним из которых является состояние соматического здоровья. Целью работы было изучение показателей распространенности и интенсивности кариеса зубов, состояния гигиены полости рта у детей, часто болеющих острыми респираторно-вирусными инфекциями. Было обследовано 80 детей (20 детей - практически здоровых (болеют ОРВИ 1-2 раза в год) и 60 детей, которые часто болеют острыми респираторно-вирусными инфекциями (3-4 раза в год) в возрасте от 6 до 7 лет, проживающих в г. Полтаве. Изучение исследуемых показателей у детей 6-7 лет показало, что дети, которые часто болеют острыми респираторно-вирусными инфекциями, имеют более высокие показатели распространенности и интенсивности кариеса, чем практически здоровые дети. Показатели гигиенического индекса указывают на лучшее состояние гигиены полости рта у практически здоровых детей. Полученные результаты побуждают к дальнейшему изучению особенностей течения кариеса зубов у детей, которые часто болеют ОРВИ, и разработке лечебно-профилактического комплекса для них, направленного на повышение резистентности твердых тканей зубов.

Summary

COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF CARIES AND ORAL HEALTH STATUS INDICES IN CHILDREN WHO OFTEN CATCH ACUTE RESPIRATORY VIRAL INFECTIONS

Kaskova L.F., Pavlenkova O.S.

Key words: dental caries, acute respiratory viral infection, prevalence, intensity, hygiene index.

Dental status depends on a number of factors, one of which is overall health. The objective was to study the prevalence and intensity of dental caries, oral health status of children, who often catch acute respiratory viral infections (ARVI). The study involved 80 children (20 children were assessed as healthy as they usually get ill with ARVI 1-2 times a year), and 60 children, who often suffer from ARVI (3-4 times a year)). They live in Poltava, Ukraine, their mean was 6 – 7 years. The analysis of the parameters studied showed the children who often suffer from ARVI, have a high prevalence and intensity of caries compared with practically healthy children. Values of hygienic index indicate better oral status in the healthy children. The results obtained encourage studying the peculiarities of dental caries in children, who often suffer from ARVI and developing therapeutic and prophylactic measures, aimed to improve the resistance of dental hard tissues.